

MINISTERIE VAN VERKEER
EN INFRASTRUCTUUR

N. 2000 — 3404

[C — 2000/14285]

23 NOVEMBER 2000. — Koninklijk besluit
tot vaststelling van de voor het luchtverkeer te gebruiken seinen

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 november 1919 betreffende de regeling der luchtvaart, inzonderheid op artikel 5;

Gelet op de wet van 30 april 1947 tot goedkeuring van het Verdrag inzake de internationale burgerlijke luchtvaart, ondertekend te Chicago op 7 december 1944, inzonderheid op bijlage 2;

Gelet op het koninklijk besluit van 15 september 1994 tot vaststelling van de vliegverkeersregelen;

Gelet op het ministerieel besluit van 9 juli 1957 tot vaststelling van de voor het luchtverkeer te gebruiken optische seinen, gewijzigd door het ministerieel besluit van 24 januari 1978;

Gelet op de omstandigheid dat de gewestregeringen bij het ontwerpen van dit besluit betrokken zijn;

Gelet op het advies van de Raad van State,

Op de voordracht van Onze Minister van Mobiliteit en Vervoer,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

HOOFDSTUK I. — *Algemene bepaling*

Artikel 1. Dit besluit stelt de voor het luchtverkeer te gebruiken seinen vast. Deze seinen mogen enkel voor de aangegeven doeleinden worden gebruikt. Geen enkel ander sein dat met deze seinen verward kan worden, mag worden gebruikt.

Diegene voor wie het sein bestemd is, dient zich onmiddellijk te houden aan de instructies overeenkomend met dit sein.

HOOFDSTUK II. — *Nood- en spoedseinen*

Art. 2. De hierna volgende seinen, samen of afzonderlijk gebruikt, betekenen dat er ernstig en onmiddellijk gevaar dreigt en onmiddellijk om hulpverlening wordt verzocht :

1° een radiotelegrafisch of op enige andere wijze uitgezonden sein, bestaande uit de lettergroep SOS (... — — ...) van de morsecode;

2° een radiotelefonisch noodsein, aangegeven met het woord MAYDAY;

3° een noodbericht verstuurd via gegevensverbinding dat hetzelfde begrip weergeeft als het woord MAYDAY;

4° afzonderlijke met korte tussenpozen afgeschoten vuurpijlen of lichtkogels die een rood licht voortbrengen;

5° een rode parachutefakkell.

Art. 3. Via de hierna volgende seinen, samen of afzonderlijk gebruikt, geeft een luchtvaartuig kennis van moeilijkheden die tot landen nopen, zonder dat onmiddellijke hulpverlening wordt vereist :

1° het herhaaldelijk aansteken en doven van de landingslichten;

2° het herhaaldelijk aansteken en doven van de navigatielichten op zodanige wijze dat het signaal niet kan worden verward met knipperende navigatielichten.

Art. 4. De hierna volgende seinen, samen of afzonderlijk gebruikt, betekenen dat een luchtvaartuig een zeer dringend bericht wil overbrengen betreffende de veiligheid van een luchtvaartuig, schip of ander vervoermiddel, of van een persoon aan boord of in zicht :

1° sein dat radiotelegrafisch of op enige andere wijze wordt overgebracht en bestaat uit de lettergroep XXX;

2° radiotelefonisch spoedsein, bestaande uit de woorden PANNE, PANNE;

3° via gegevensverbinding verstuurd spoedbericht dat hetzelfde begrip uitdrukt als de woorden PANNE, PANNE.

MINISTÈRE DES COMMUNICATIONS
ET DE L'INFRASTRUCTURE

F. 2000 — 3404

[C — 2000/14285]

23 NOVEMBRE 2000. — Arrêté royal
fixant les signaux à utiliser pour la circulation aérienne

ALBERT II, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 27 juin 1937 portant révision de la loi du 16 novembre 1919 relative à la réglementation de la navigation aérienne, notamment l'article 5;

Vu la loi du 30 avril 1947 approuvant la Convention relative à l'aviation civile internationale, signée à Chicago le 7 décembre 1944, notamment l'annexe 2;

Vu l'arrêté royal du 15 septembre 1994 fixant les règles de l'air;

Vu l'arrêté ministériel du 9 juillet 1957 définissant les signaux visuels à utiliser pour la circulation aérienne, modifié par l'arrêté ministériel du 24 janvier 1978;

Vu l'association des gouvernements de région à l'élaboration du présent arrêté;

Vu l'avis du Conseil d'Etat,

Sur la proposition de Notre Ministre de la Mobilité et des Transports,

Nous avons arrêté et arrêtons :

CHAPITRE Ier. — *Disposition générale*

Article 1er. Le présent arrêté fixe les signaux à utiliser pour la circulation aérienne. Ces signaux ne peuvent être utilisés qu'aux fins indiquées, et aucun autre signal qui risque d'être confondu avec ces signaux ne peut être utilisé.

Le destinataire d'un signal est tenu de se conformer immédiatement aux instructions correspondant à ce signal.

CHAPITRE II. — *Signaux de détresse et d'urgence*

Art. 2. Les signaux ci-après, utilisés ensemble ou séparément, signifient qu'il existe une menace de danger grave et imminent, et qu'un secours immédiat est demandé :

1° signal émis par radiotélégraphie ou par tout autre moyen de signalisation, formé du groupe SOS (... — — ...) du code morse;

2° signal radiotéléphonique de détresse, constitué par le mot MAYDAY;

3° message de détresse envoyé par liaison de données qui exprime la même idée que le mot MAYDAY;

4° fusées ou bombes émettant des feux rouges, tirées l'une après l'autre à de courts intervalles;

5° fusée éclairante rouge à parachute.

Art. 3. En utilisant les signaux suivants, ensemble ou séparément, un aéronef signale des difficultés qui le contraignent à atterrir, sans nécessiter de secours immédiat :

1° allumage et extinction répétés des phares d'atterrissage;

2° allumage et extinction répétés des feux de position effectués de manière à ce que le signal se distingue de celui des feux de position à éclats.

Art. 4. Les signaux suivants, utilisés ensemble ou séparément, signifient qu'un aéronef a un message très urgent à transmettre concernant la sécurité d'un aéronef, navire ou autre véhicule, ou la sécurité de toute personne à bord ou en vue :

1° signal transmis en radiotélégraphie ou par toute autre méthode et constitué par le groupe XXX;

2° signal radiotéléphonique d'urgence, constitué par les mots PANNE, PANNE;

3° message d'urgence envoyé par liaison de données qui exprime la même idée que les mots PANNE, PANNE.

HOOFDSTUK III. — *Te gebruiken seinen in geval van onderschepping*

Art. 5. De seinen die moeten worden gebruikt in geval van onderschepping zijn vastgesteld in bijlage 1 bij dit besluit.

HOOFDSTUK IV. — *Optische seinen om een luchtvaartuig te waarschuwen dat het zonder machtiging in een gereguleerd, verboden of gevaarlijk gebied vliegt, of dat het op het punt staat in zulk gebied binnen te vliegen*

Art. 6. Overdag of 's nachts waarschuwt een reeks met tussenpozen van tien seconden van op de grond afgevuurde projectielen, die uiteenspatten in rode en groene sterren of lichten, een luchtvaartuig dat het zonder machtiging in een verboden, gereguleerd of gevaarlijk gebied vliegt, of dat het op het punt staat in zulk gebied binnen te vliegen, en dat het de nodige maatregelen dient te nemen.

HOOFDSTUK V. — *Seinen voor het verkeer op het luchtvaartterrein*

Art. 7. De licht- en pyrotechnische seinen gegeven door de luchtvaartterreinverkeersleiding zijn vastgesteld in bijlage 2 bij dit besluit.

Art. 8. Seinen waarmee luchtvaartuigen de ontvangst van berichten melden.

1° tijdens de vlucht :

a) overdag : de vleugels doen waggelen.

Dit sein wordt niet gebruikt op de dwarswindbaan en in de eindnadering.

b) 's nachts : tweemaal de landingsschijnwerpers doven en aansteken of, indien het hiermee niet is uitgerust, de navigatielichten.

2° op de grond :

a) overdag : de rolroeren of het richtingsroer bewegen;

b) 's nachts : tweemaal de landingsschijnwerpers doven en aansteken of, indien het hiermee niet is uitgerust, de navigatielichten.

Art. 9. Optische seinen op de grond.

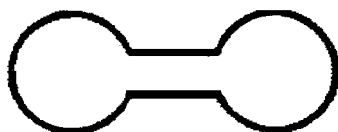
1° Een op het seinveld geplaatst horizontaal, vierkant, rood bord met gele diagonalen betekent dat landingen op het luchtvaartterrein verboden zijn en dat het verbod kan worden verlengd.

2° Een op het seinveld geplaatst horizontaal, vierkant, rood bord met één gele diagonaal betekent dat ten gevolge van de slechte toestand van het bewegingsterrein of om enige andere reden, bijzondere voorzorgen in acht moeten worden genomen tijdens de nadering of de landing.

3° Een op het seinveld geplaatst horizontaal, wit, haltervormig bord betekent dat luchtvaartuigen uitsluitend op de landingsbanen mogen landen en opstijgen en op de rijbanen mogen rijden.

CHAPITRE III. — *Signaux à utiliser en cas d'interception*

Art. 5. Les signaux à utiliser en cas d'interception sont fixés à l'annexe 1 au présent arrêté.

CHAPITRE IV. — *Signaux visuels pour avertir un aéronef qu'il vole, sans autorisation, dans une zone réglementée, interdite ou dangereuse, ou qu'il est sur le point de pénétrer dans une telle zone*

Art. 6. De jour ou de nuit, une série de projectiles tirés du sol à des intervalles de dix secondes, et produisant à l'éclatement des étoiles ou des feux, rouges et verts, indique à un aéronef qu'il vole sans autorisation dans une zone interdite, réglementée ou dangereuse ou qu'il est sur le point de pénétrer dans une telle zone et qu'il doit prendre les dispositions qui s'imposent.

CHAPITRE V. — *Signaux pour la circulation d'aérodrome*

Art. 7. Les signaux lumineux et pyrotechniques adressés par le contrôle d'aérodrome sont fixés dans l'annexe 2 au présent arrêté.

Art. 8. Signaux d'accusé de réception des aéronefs.

1° en vol :

a) de jour: balancer les ailes.

Ce signal n'est pas utilisé sur le parcours de base et sur le parcours final de l'approche.

b) de nuit : éteindre et allumer deux fois les projecteurs d'atterrissage ou, s'il n'en est pas équipé, ses feux de position.

2° au sol :

a) de jour: remuer les ailerons ou la gouverne de direction;

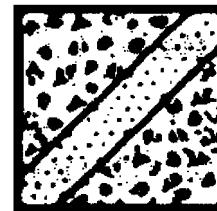
b) de nuit : éteindre et allumer deux fois les projecteurs d'atterrissage ou, s'il n'en est pas équipé, ses feux de position.

Art. 9. Signaux visuels au sol.

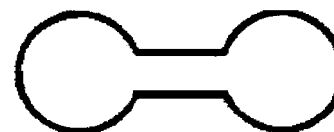
1° Un panneau carré rouge horizontal à diagonales jaunes indique, lorsqu'il est disposé sur l'aire à signaux, que les atterrissages sont interdits et que l'interdiction peut se prolonger.

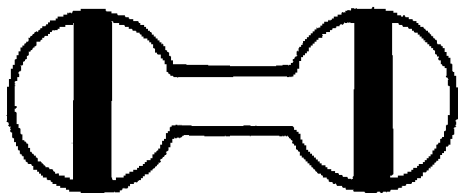
2° Un panneau carré rouge horizontal avec une seule diagonale jaune indique, lorsqu'il est disposé sur l'aire à signaux, qu'en raison du mauvais état de l'aire de manœuvre ou pour toute autre raison, des précautions spéciales doivent être prises au cours de l'approche ou au cours de l'atterrissage.

3° Un panneau horizontal blanc en forme d'haltère indique, lorsqu'il est disposé sur l'aire à signaux, qu'il est prescrit aux aéronefs d'atterrir, de décoller et de circuler exclusivement sur les pistes et voies de circulation.

4° Een horizontaal, wit, haltervormig bord, gelijkaardig aan dat weergegeven in punt 3°, maar met in beide ronde gedeelten hiervan een loodrecht op de stang geplaatste zwarte balk, betekent dat luchtvaartuigen op de landingsbanen dienen te landen en op te stijgen, maar dat andere bewegingen niet tot landings- en rijbanen hoeven te worden beperkt.

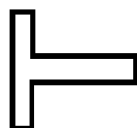

5° Kruisen van een effen contrasterende kleur, geel of wit, horizontaal geplaatst op de landingsbanen of de rijbanen, of op gedeelten van de landingsbaan of van de rijbaan, geven voor luchtvaartuigen onbruikbare zones aan.

6° Een witte of oranje horizontale landings-T geeft de luchtvaartuigen de te gebruiken richting voor het landen en opstijgen aan, die uitgevoerd worden in de richting naar de dwarsbalk toe, evenwijdig aan het verticale been van de T.

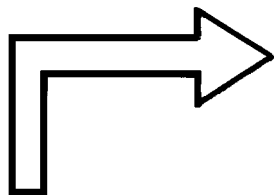
Bij gebruik 's nachts moet de landings-T hetzij verlicht worden, hetzij afgebakend worden met witte lichten.

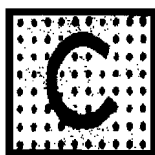
7° Een groep van twee cijfers, verticaal op of nabij de verkeerstoren geplaatst, geeft aan de luchtvaartuigen op het bewegingsterrein de richting aan waarin moet worden opgestegen, uitgedrukt in tientallen graden van het magnetisch kompas en afgerond op het naaste tiental.

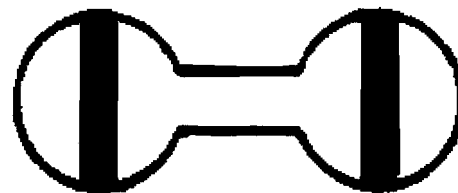
8° Een naar rechts gerichte pijl van opvallende kleur, neergelegd op het seinveld, of op het uiteinde van de in gebruik zijnde landingsbaan, betekent dat vóór het landen en na het opstijgen de bochten naar rechts moeten worden gemaakt.

9° Een zwarte letter C verticaal geplaatst op een gele achtergrond, duidt de plaats aan van het kantoor van de diensten van het luchtverkeer.

4° Un panneau horizontal blanc, en forme d'haltère, analogue à celui indiqué au point 3° mais comportant une bande noire perpendiculaire à la barre transversale dans chacune des extrémités circulaires de l'haltère indique, lorsqu'il est disposé sur l'aire à signaux, qu'il est prescrit aux aéronefs d'atterrir et de décoller sur les pistes seulement, mais que les autres manœuvres peuvent être effectuées ailleurs que sur les pistes et voies de circulation.

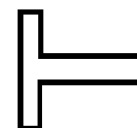

5° Des croix d'une couleur uniforme contrastante, jaune ou blanche, disposées horizontalement sur des pistes ou des voies de circulation ou sur des parties de piste ou de voie de circulation indiquent des zones impropres aux manœuvres des aéronefs.

6° Un T d'atterrissage horizontal blanc ou orangé indique aux aéronefs la direction à utiliser pour l'atterrissage et le décollage, ceux-ci s'effectuant dans une direction parallèle à la barre verticale du T, vers la barre transversale du T.

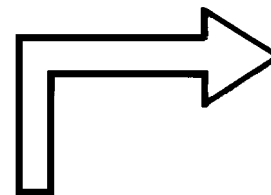
Lorsqu'il est utilisé de nuit, le T d'atterrissage est soit illuminé, soit délimité par des feux blancs.

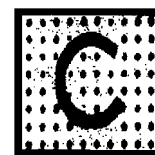
7° Un groupe de deux chiffres, placés verticalement sur la tour de contrôle d'aérodrome ou près de celle-ci, indique aux aéronefs sur l'aire de manœuvre la direction du décollage, exprimée en dizaines de degrés du compas magnétique, arrondie à la dizaine la plus proche.

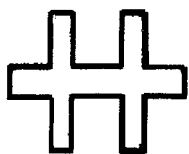
8° Une flèche de couleur voyante, dirigée vers la droite, placée sur l'aire à signaux ou disposée horizontalement à l'extrémité de la piste ou de la bande en service, indique que les virages doivent être exécutés à droite avant l'atterrissage et après le décollage.

9° La lettre C, noire sur fond jaune, placée verticalement, indique l'emplacement du bureau de piste des services de la circulation aérienne.

10° Een wit dubbel kruis horizontaal neergelegd in het seinveld, betekent dat het luchtvaartterrein gebruikt wordt door zweefvliegtuigen en dat vluchten aan de gang zijn.

HOOFDSTUK VI. — Seinen voor het verkeer op de grond

Afdeling 1. — Seinen door een seingever gericht aan een luchtvaartuig

Art. 10. Deze seinen zijn bedoeld om gebruikt te worden door een seingever (waarvan de handen, indien nodig, verlicht worden door paletten, staaflampen of zaklantaarns teneinde beter zichtbaar te zijn voor de bestuurder) die plaats neemt tegenover het luchtvaartuig en :

a) in geval van vliegtuigen, voor de linkervleugeltip, in het zicht van de bestuurder;

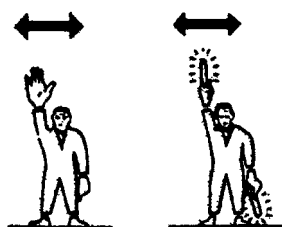
b) in geval van helikopters, op de plaats die het best zichtbaar is voor de bestuurder.

De motoren worden genummerd te beginnen van rechts naar links ten opzichte van de seingever die met het gezicht naar het luchtvaartuig staat (dit wil zeggen dat motor nr. 1 de uiterste linkermotor is).

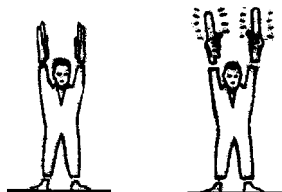
De met een sterretje gemerkte seinen zijn bedoeld om te worden gericht aan stilhangende helikopters.

Alvorens de hierna volgende seinen te gebruiken, vergewist de seingever zich ervan dat het gebied waarbinnen een luchtvaartuig moet worden geleid vrij is van hindernissen waarmee dit luchtvaartuig, als het de met de seinen overeenstemmende instructies opvolgt, in botsing zou kunnen komen.

1° Ga door en volg de aanwijzingen van de seingever : de seingever gidst de bestuurder wanneer de verkeersomstandigheden op het luchtvaartterrein dit noodzakelijk maken.

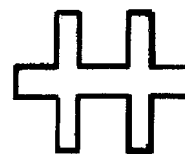
2° Plaats u voor mij : de armen verticaal gestrekt boven het hoofd, de handpalmen tegenover elkaar naar binnen gekeerd.

3° Begeef u naar de volgende seingever : rechter- of linkerarm naar beneden gestrekt, de andere voorarm verticaal voor het lichaam bewegen om aan te geven in welke richting de volgende seingever zich bevindt.

10° Une double croix blanche, disposée horizontalement dans l'aire à signaux, indique que l'aérodrome est utilisé par des planeurs et que des vols sont en cours.

CHAPITRE VI. — Signaux de circulation au sol

Section 1re. — Signaux adressés par le signaleur à un aéronef

Art. 10. Ces signaux sont conçus pour être employés par un signaleur (dont les mains sont éclairées, au besoin, par des palettes, des barres lumineuses ou des torches électriques pour être mieux vues du pilote) placé face à l'aéronef et :

a) dans les cas d'aéronefs à voilure fixe, en avant de l'extrémité de l'aile gauche, en vue du pilote;

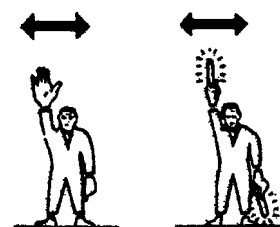
b) dans le cas d'hélicoptères, à l'endroit le plus en vue du pilote.

Les moteurs sont numérotés de la droite vers la gauche du signaleur qui fait face à l'aéronef (c'est-à-dire que le moteur n° 1 est le moteur extérieur gauche).

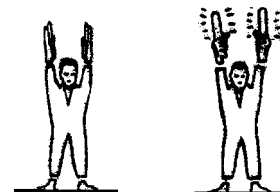
Les signaux marqués d'un astérisque sont conçus pour être adressés à des hélicoptères en vol stationnaire.

Avant d'utiliser les signaux ci-après, le signaleur s'assure que l'aire à l'intérieur de laquelle un aéronef doit être guidé est dégagée d'obstacles que cet aéronef, en se conformant aux instructions correspondantes aux signaux, risquerait autrement de heurter.

1° Continuez en vous conformant aux indications du signaleur : le signaleur guide le pilote lorsque les conditions de la circulation sur l'aérodrome le nécessitent.

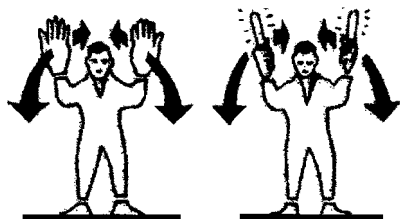
2° Placez-vous devant moi : les bras tendus en position verticale au-dessus de la tête, les paumes se faisant face à l'intérieur.

3° Dirigez-vous vers le signaleur suivant : bras droit ou gauche étendu vers le bas, balancer l'autre avant-bras verticalement devant le corps pour indiquer la direction dans laquelle se trouve le signaleur suivant.

4° Vooruit rijden : de armen, lichtjes gespreid en de handpalmen naar achteren gekeerd, worden vanaf schouderhoogte herhaaldelijk op- en achterwaarts bewogen.

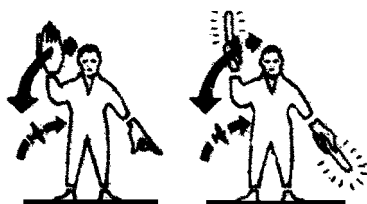

5° Zwenken :

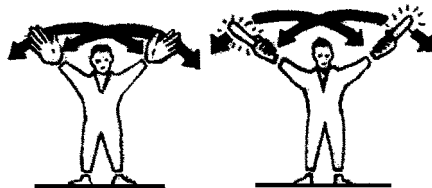
a) Links zwenken : de rechterarm wijst benedenwaarts, de linkerarm wordt herhaaldelijk op- en achterwaarts bewogen. De snelheid van de armbeweging geeft aan hoe snel moet worden gezwenkt.

b) Rechts zwenken : de linkerarm wijst benedenwaarts, de rechterarm wordt herhaaldelijk op- en achterwaarts bewogen. De snelheid van de armbeweging geeft aan hoe snel moet worden gezwenkt.

6° Stop : de armen worden herhaaldelijk boven het hoofd gekruist. De snelheid van de armbeweging is evenredig aan de snelheid waarmee moet worden gestopt, d.w.z. hoe sneller de armen worden gekruist, hoe sneller moet worden gestopt.

7° Remmen :

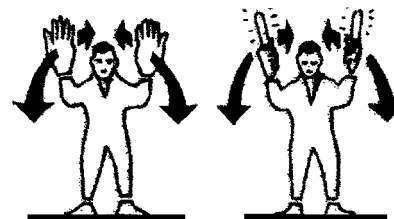
a) Rem : de voorarm horizontaal voorlangs het lichaam heffen met gestrekte vingers, vervolgens een vuist maken.

b) Remmen los : de voorarm horizontaal voorlangs het lichaam heffen, een vuist maken, vervolgens de vingers strekken.

4° Avancez : les bras légèrement écartés, paumes tournées vers l'arrière, se déplacent d'un mouvement répété vers le haut et l'arrière, à partir de la hauteur des épaules.

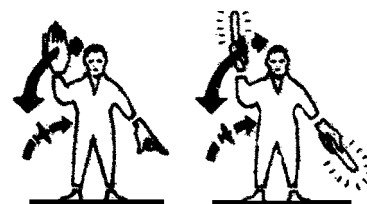

5° Virez :

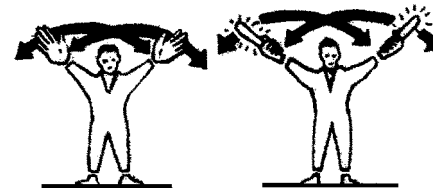
a) Virez à gauche : le bras droit vers le bas, le bras gauche se déplace d'un mouvement répété vers le haut et l'arrière. La vitesse du mouvement du bras indique le rayon du virage.

b) Virez à droite : le bras gauche vers le bas, le bras droit se déplace d'un mouvement répété vers le haut et l'arrière. La vitesse du mouvement du bras indique le rayon du virage.

6° Halte : les bras sont croisés au-dessus de la tête d'un mouvement répété. La rapidité du mouvement doit être fonction de l'urgence de l'arrêt, autrement dit, plus le mouvement est rapide, plus l'arrêt doit être brusque.

7° Freins :

a) Serrez les freins : lever l'avant-bras horizontalement en travers du corps, les doigts allongés, puis fermer le poing.

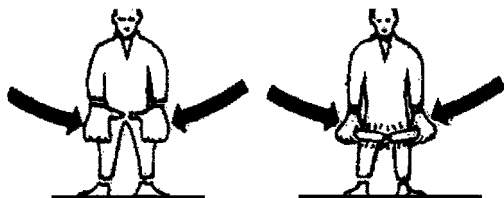

b) Desserrez les freins : lever l'avant-bras horizontalement en travers du corps, le poing fermé, puis allonger les doigts.

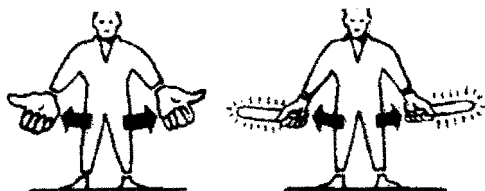

8° Wielblokken :

a) Wielblokken aangebracht : armen naar beneden, handpalmen naar binnen gekeerd, duimen gestrekt; de armen worden voor het lichaam tot halverwege zijwaarts heen en weer bewogen.

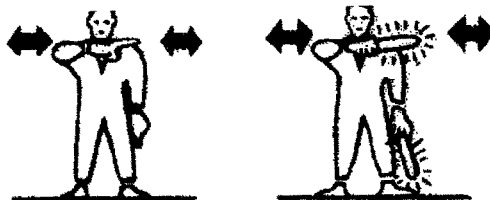
b) Wielblokken weggenomen : armen naar beneden, handpalmen naar buiten gekeerd, duimen gestrekt; de armen worden voor het lichaam tot halverwege zijwaarts heen en weer bewogen.

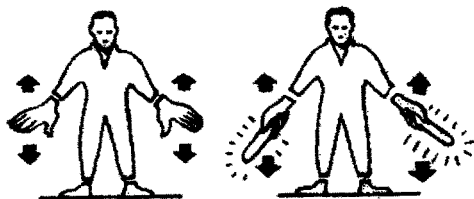
9° Motoren aanzetten : de linkerhand opsteken tot boven het hoofd met zoveel vingers gestrekt als nodig is om het nummer aan te duiden van de motor die aangezet moet worden; maak cirkelbeweging met de rechterhand ter hoogte van het hoofd.

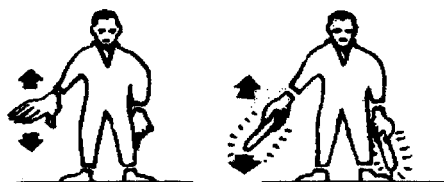
10° Motoren afzetten : arm en hand op schouderhoogte, hand voor de hals, handpalm naar beneden gekeerd. De hand wordt horizontaal heen en weer bewogen, terwijl de arm gebogen blijft.

11° Vertraag : de armen worden, met de handpalm naar beneden, herhaaldelijk op en neer bewogen.

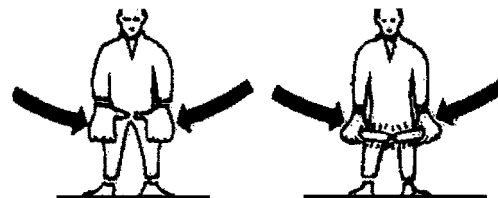

12° Gas minderen van de motor(en) aan de aangeduide zijde : de armen met de handpalm naar beneden langs het lichaam, waarna de rechter- of linkerhand op en neer wordt bewogen al naar gelang de linker- of de rechtermotor(en) gas moet(en) terugnemen.

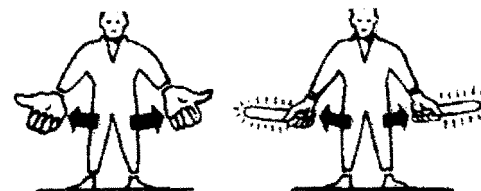

8° Cales :

a) Cales mises : les bras vers le bas, les paumes tournées vers l'intérieur, les pouces allongés; les bras tendus en oblique vers le bas se déplacent vers l'intérieur.

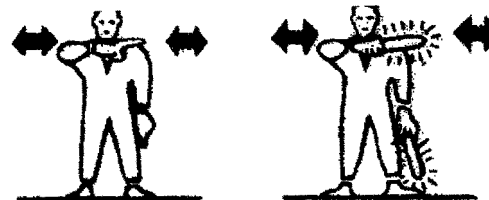
b) Cales enlevées : les bras vers le bas, les paumes tournées vers l'extérieur, les pouces allongés; les bras se déplacent vers l'extérieur.

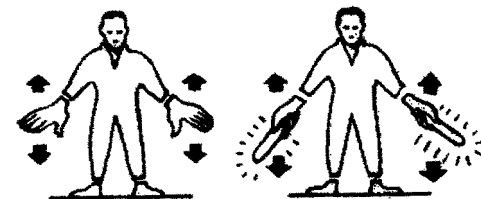
9° Démarrez le(s) moteur(s) : la main gauche levée au-dessus de la tête et le nombre approprié de doigts allongés, pour indiquer le numéro du moteur à démarrer; la main droite se déplace d'un mouvement circulaire à hauteur de la tête.

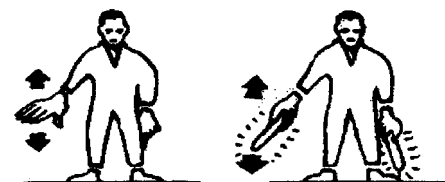
10° Coupez les moteurs : bras et main à hauteur des épaules, main devant le cou, la paume tournée vers le bas. La main se déplace horizontalement, le bras restant plié.

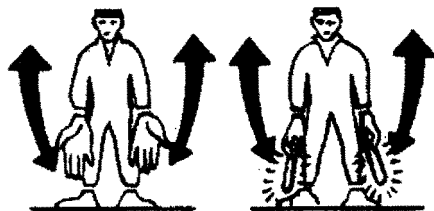
11° Ralentez : les bras vers le bas, les paumes tournées vers le sol, se déplacent à plusieurs reprises vers le haut puis vers le bas.

12° Ralentez le(s) moteur(s) du côté indiqué : les bras vers le bas, les paumes tournées vers le sol, élever et abaisser la main droite pour demander de ralentir le(s) moteur(s) gauche(s) et vice versa.

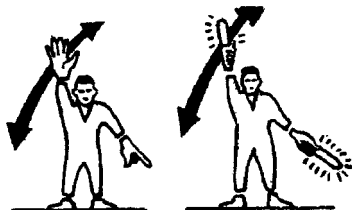

13° Achteruit rijden : armen naar beneden, handpalmen naar voren; de armen worden herhaaldelijk heen en weer bewogen naar voren en naar omhoog tot op schouderhoogte.

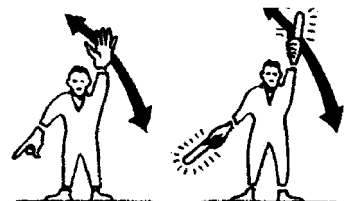

14° Achteruit al zwenkend :

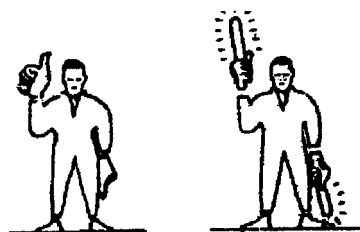
a) Om de staart naar rechts te doen draaien : de rechterarm neerwaarts strekken; de linkerarm wordt met een herhaalde beweging van verticaal boven het hoofd naar horizontaal vooruit gebracht.

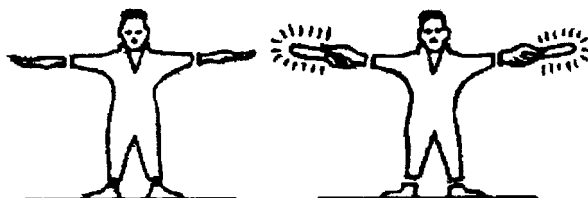
b) Om de staart naar links te doen draaien : de rechterarm neerwaarts strekken; de linkerarm wordt met een herhaalde beweging van verticaal boven het hoofd naar horizontaal vooruit gebracht.

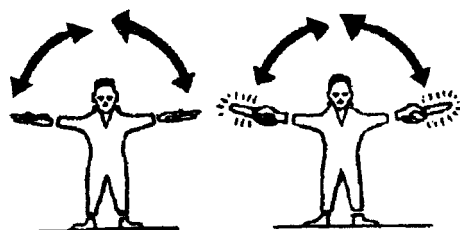
15° Alles veilig : de rechtervoorarm geheven ter hoogte van de elleboog, de duim gestrekt.

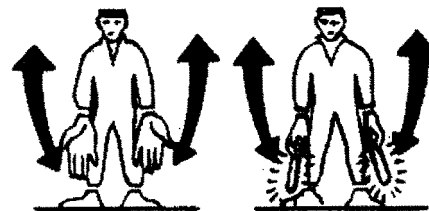
16° *Blijf stilhangen : armen horizontaal gestrekt.

17° *Stijg : de handpalmen naar boven, de armen zijwaarts gestrekt op en neer bewegen. De snelheid van de beweging geeft de snelheid van de stijging aan.

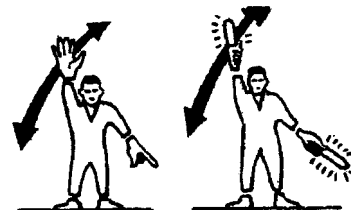

13° Reculez : bras vers le bas, paumes tournées vers l'avant; les bras sont balancés d'un mouvement répété vers l'avant et vers le haut, jusqu'à la hauteur des épaules.

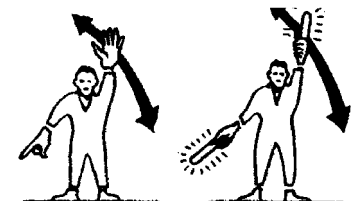

14° Reculez en virant :

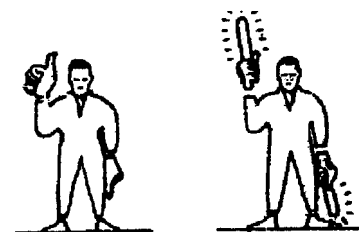
a) Pour faire tourner la queue vers la droite : tendre le bras gauche vers le bas; le bras droit est abaissé d'un mouvement répété de la position verticale au-dessus de la tête à la position horizontale avant.

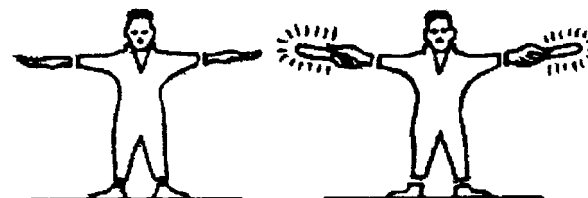
b) Pour faire tourner la queue vers la gauche : tendre le bras droit vers le bas; le bras gauche est abaissé d'un mouvement répété de la position verticale au-dessus de la tête à la position horizontale avant.

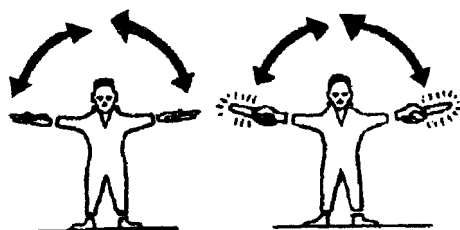
15° Tout va bien, continuez : l'avant-bras droit levé à la hauteur du coude, le pouce tendu.

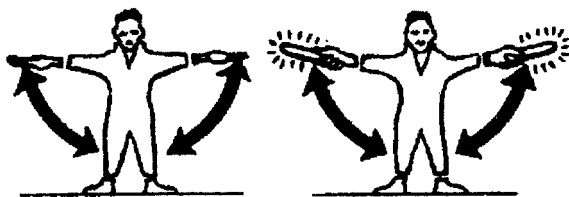
16° *Restez en vol stationnaire : bras étendus horizontalement.

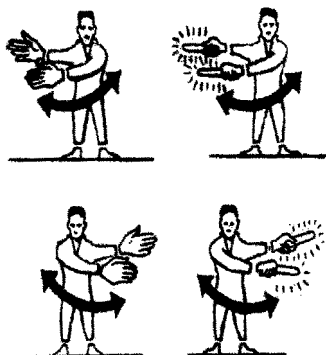
17° *Montez : mouvoir de bas en haut les bras étendus latéralement, paumes tournées vers le haut. La rapidité du mouvement indique la vitesse de montée.

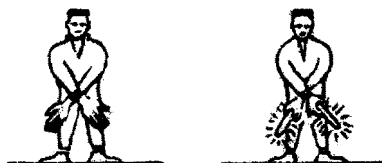
18° *Daal : de handpalmen naar beneden, de armen zijwaarts gestrekt op en neer bewegen. De snelheid van de beweging geeft de snelheid van de daling aan.

19° *Verplaats u horizontaal : één van de armen blijft zijwaarts gestrekt en geeft hiermee de richting van de beweging aan. Heen en weer bewegen van de andere arm voor het lichaam om dezelfde richting aan te geven.

20° *Land : armen voor het lichaam, gekruist naar beneden.

Afdeling 2. — Seinen door de bestuurder van een luchtvaartuig gericht aan een seingever

Art. 11. Deze seinen zijn bedoeld om gebruikt te worden door een bestuurder in de cockpit waarbij zijn handen goed zichtbaar zijn voor de seingever en indien nodig verlicht zijn.

De motoren worden genummerd te beginnen van rechts naar links ten opzichte van de seingever die met het gezicht naar het luchtvaartuig staat (dit wil zeggen dat motor nr. 1 de uiterste linkermotor is).

Art. 12. Het ogenblik waarop de bestuurder een vuist maakt of de vingers van zijn hand strekt, geeft respectievelijk het ogenblik aan waarop hij de remmen aanhaalt of losgooit.

1° Remmen aan : de arm, met gestrekte vingers, horizontaal voor het aangezicht heffen, daarna de hand sluiten.

2° Remmen los : de arm, met gesloten hand horizontaal voor het gezicht heffen, daarna de vingers strekken.

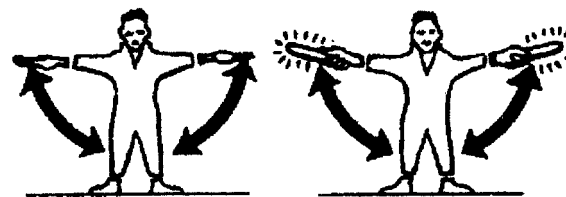
Art. 13. Wat betreft de wielblokken, geeft de bestuurder de volgende seinen :

1° Plaats de wielblokken : de armen gespreid, de handpalmen naar voren gericht, de handen op zodanige wijze naar binnen bewegen dat ze kruisen voor het aangezicht.

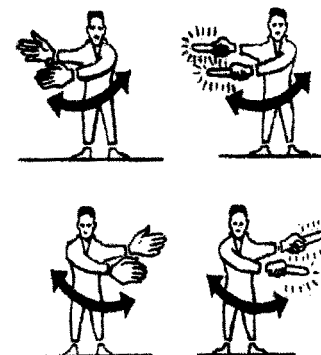
2° Verwijder de wielblokken : handen gekruist voor het aangezicht, de handpalmen naar voren, de armen naar buiten toe bewegen.

Art. 14. Klaar om de motor(en) aan te zetten : de bestuurder steekt het aantal vingers van een hand op dat overeenstemt met het nummer van de aan te zetten motor.

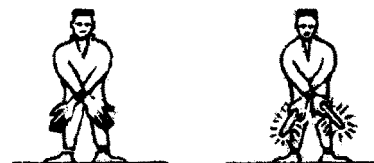
18° *Descendez : mouvoir de haut en bas les bras étendus latéralement, paumes tournées vers le bas. La rapidité du mouvement indique la vitesse de descente.

19° *Déplacez-vous horizontalement : l'un des bras reste tendu latéralement, indiquant la direction du mouvement. Va-et-vient répété de l'autre bras devant le corps pour indiquer la même direction.

20° *Atterrissez : bras étendus devant le corps et croisés vers le bas.

Section 2. — Signaux adressés par le pilote d'un aéronef à un signaleur

Art. 11. Ces signaux sont conçus pour être employés par un pilote, dans son poste de pilotage, ses mains bien en vue du signaleur et, au besoin éclairées.

Les moteurs sont numérotés de la droite vers la gauche du signaleur qui fait face à l'aéronef (c'est-à-dire que le moteur n° 1 est le moteur extérieur gauche).

Art. 12. Le moment où le pilote ferme le poing ou allonge les doigts de la main indique, respectivement, le moment où il serre ou desserre les freins.

1° Freins serrés : lever le bras, les doigts allongés, horizontalement devant le visage, puis fermer la main.

2° Freins desserrés : lever le bras, la main fermée, horizontalement, devant le visage, puis allonger les doigts.

Art. 13. Concernant les cales, le pilote adresse les signaux suivants :

1° Mettez les cales : les bras étendus, les paumes vers l'avant, déplacer les mains vers l'intérieur de façon qu'elles se croisent devant le visage.

2° Enlevez les cales : les mains croisées devant le visage, les paumes vers l'avant, déplacer les bras vers l'extérieur.

Art. 14. Pour indiquer qu'il est prêt à démarrer le(s) moteur(s) : le pilote lève le nombre de doigts d'une main qui correspond au numéro du moteur à démarrer.

HOOFDSTUK VII. — *Slothebalingen*

Art. 15. De watervliegtuigen op het water blijven onderworpen aan de bepalingen ter voorkoming van de aanvaringen op zee ingevoerd bij het koninklijk besluit van 18 mei 1983 tot :

1° het verlenen van uitwerking aan de wijzigingen gebracht in het Reglement en de Bijlagen, gevoegd bij het Verdrag van 1972 inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee;

2° wijziging van het koninklijk besluit van 20 juni 1977 houdende uitvoering van de wet van 24 november 1975 houdende goedkeuring en uitvoering van voormeld Verdrag, bijgevoegd Reglement en zijn Bijlagen.

Art. 16. Het ministerieel besluit van 9 juli 1957 tot vaststelling van de voor het luchtverkeer te gebruiken optische seinen, gewijzigd door het ministerieel besluit van 24 januari 1978, wordt opgeheven.

Art. 17. Artikel 46 van het koninklijk besluit van 15 september 1994 wordt opgeheven.

Art. 18. Onze Minister bevoegd voor de luchtvaart is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 23 november 2000.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Mobiliteit en Vervoer,
Mevr. I. DURANT

CHAPITRE VII. — *Dispositions finales*

Art. 15. Les hydravions à flot restent soumis aux règles pour prévenir les abordages en mer mises en vigueur par l'arrêté royal du 18 mai 1983 portant :

1° mise en vigueur des modifications apportées aux Règlement et Annexes, annexés à la Convention sur le Règlement international de 1972 pour prévenir les abordages en mer;

2° modification à l'arrêté royal du 20 juin 1977 portant exécution de la loi du 24 novembre 1975 portant approbation et exécution de la Convention précitée, Règlement y annexé et ses Annexes.

Art. 16. L'arrêté ministériel du 9 juillet 1957 définissant les signaux visuels à utiliser pour la circulation aérienne, modifié par l'arrêté ministériel du 24 janvier 1978, est abrogé.

Art. 17. L'article 46 de l'arrêté royal du 15 septembre 1994 fixant les règles de l'air est abrogé.

Art. 18. Notre Ministre qui a la navigation aérienne dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 23 novembre 2000.

ALBERT

Par le Roi :

La Ministre de la Mobilité et des Transports,
Mme I. DURANT

Bijlage 1

Te gebruiken seinen in geval van onderschepping

Reeks	Seinen van het onderscheppende luchtvaartuig	Betekenis	Antwoord van de onderschepte	Betekenis
1	OVERDAG en 'S NACHTS — Het toestel doen waggelen en met onregelmatige tussenpozen de navigatielichten (en de landingslichten als het om een helikopter gaat) doen knipperen vanuit een positie lichtjes voor en boven en normaliter links van het onderschepte luchtvaartuig (of rechts ervan, indien het onderschepte luchtvaartuig een helikopter is), vervolgens, na antwoord, een trage bocht in horizontale vlucht uitvoeren, normaliter naar links (of naar rechts als het om een helikopter gaat), om de gewenste koers te volgen. <i>Opmerking 1. — De weersomstandigheden of het reliëf kunnen de onderschepper ertoe noodzaken om de in reeks 1 hierboven aangegeven posities en de richting van de bocht om te keren.</i> <i>Opmerking 2. — Indien het onderschepte luchtvaartuig niet even snel kan vliegen als het onderscheppende luchtvaartuig dient dit laatste een reeks ovaalvormige omlopen uit te voeren en het luchtvaartuig te doen waggelen telkens hij voorbij het onderschepte luchtvaartuig vliegt.</i>	U werd onderschept. Volg mij.	OVERDAG en 'S NACHTS — Het toestel doen waggelen, de navigatielichten met onregelmatige tussenpozen doen knipperen en volgen.	Begrepen, ik gehoorzaam.
2	OVERDAG en 'S NACHTS — Een bruusk ontwijkingsmanoeuvre uitvoeren bestaande uit een stijgende bocht van 90° of meer, zonder de koers van het onderschepte luchtvaartuig te hinderen.	U mag doorvliegen.	OVERDAG en 'S NACHTS — Het toestel doen waggelen.	Begrepen, ik gehoorzaam.
3	OVERDAG en 'S NACHTS — Het landingsgestel (indien het luchtvaartuig er een heeft) uitklappen, de vaste landingslichten aansteken en de in gebruik zijnde landingsbaan overvliegen of, indien het onderschepte luchtvaartuig een helikopter is, het landingsterrein voor helikopters overvliegen. Als het om helikopters gaat voert de onderscheppende helikopter een nadering uit en gaat stilhangen dichtbij het landingsterrein.	Land op dit luchtvaartterrein.	OVERDAG en 'S NACHTS — Het landingsgestel (indien het luchtvaartuig er een heeft) uitklappen, de vaste landingslichten aansteken, het onderscheppende luchtvaartuig volgen en, indien na het overvliegen van de in gebruik zijnde landingsbaan of van het landingsterrein voor helikopters een veilige landing mogelijk wordt geacht, landen.	Begrepen, ik gehoorzaam.
4	OVERDAG en 'S NACHTS — Het landingsgestel (indien het luchtvaartuig er een heeft), intrekken en de landingslichten doen knipperen al vliegende over de in gebruik zijnde landingsbaan of over het landingsterrein voor helikopters op een hoogte boven het luchtvaartterrein van meer dan 300 m (1000 ft) maar minder dan 600 m (2000 ft), en, als het om een helikopter gaat, van meer dan 50 m (170 ft), maar minder dan 100 m (330 ft), en doorgaan met cirkelen rond de in gebruik zijnde landingsbaan of rond het landingsterrein voor helikopters. Indien het onmogelijk is om de landingslichten te doen knipperen, alle andere bruikbare lichten doen knipperen.	Het is mij onmogelijk om op dit luchtvaartterrein te landen.	OVERDAG en 'S NACHTS — Indien hij wenst dat het onderschepte luchtvaartuig hem naar een ander luchtvaartterrein volgt, trekt de onderschepper zijn landingsgestel (indien het luchtvaartuig er een heeft) in en geeft de seinen die in reeks 1 voor de onderschepper zijn voorgeschreven. Indien hij beslist om het onderschepte luchtvaartuig te laten gaan, geeft de onderschepper de seinen die in reeks 2 zijn voorgeschreven voor de onderschepper.	Begrepen, volg mij. Begrepen, u mag verder vliegen.

Reeks	Seinen van het onderscheppende luchtvaartuig	Betekenis	Antwoord van de onderschepte	Betekenis
5	OVERDAG en 'S NACHTS — Regelmatig alle beschikbare lichten aansteken en doven, maar op zodanige manier dat ze niet verward worden met knipperlichten.	Ik kan onmogelijk gehoorzamen.	OVERDAG en 'S NACHTS — De seinen gebruiken die in reeks 2 zijn voorgeschreven voor het onderscheppende luchtvaartuig.	Begrepen.
6	OVERDAG en 'S NACHTS — Op onregelmatige wijze alle beschikbare lichten doen knipperen.	In nood.	OVERDAG en 'S NACHTS — De seinen gebruiken die in reeks 2 zijn voorgeschreven voor het onderscheppende luchtvaartuig.	Begrepen.

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 23 november 2000 tot vaststelling van de voor het luchtverkeer te gebruiken seinen.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Mobiliteit en Vervoer,
Mevr. I. DURANT

Annexe 1

Signaux à utiliser en cas d'interception

Série	Signaux de l'INTERCEPTEUR	Signification	Réponse de l'INTERCEPTE	Signification
1	DE JOUR et DE NUIT — Balancer l'appareil et faire clignoter à intervalles irréguliers les feux de position (et les feux d'atterrissage dans le cas d'un hélicoptère) après s'être placé légèrement au-dessus et en avant, et normalement à la gauche de l'aéronef intercepté (ou à sa droite, si l'intercepté est un hélicoptère) puis, après réponse, effectuer un lent virage en palier, normalement vers la gauche (ou vers la droite dans le cas d'un hélicoptère), pour prendre le cap voulu. <i>Note 1. — Les conditions météorologiques ou le relief peuvent exiger que l'intercepteur inverse les positions et le sens du virage indiqués ci-dessus dans la série 1.</i> <i>Note 2. — Si l'aéronef intercepté ne peut évoluer aussi rapidement que l'intercepteur, ce dernier devrait exécuter une série de circuits en hippodrome et balancer l'appareil chaque fois qu'il dépasse l'aéronef intercepté.</i>	Vous avez été intercepté. Suivez-moi.	DE JOUR et DE NUIT — Balancer l'appareil, faire clignoter à intervalles irréguliers les feux de position et suivre.	Compris, j'obéis.
2	DE JOUR et DE NUIT — Exécuter une manœuvre brusque de dégagement consistant en un virage en montée de 90° ou plus, sans couper la ligne de vol de l'aéronef intercepté.	Vous pouvez continuer.	DE JOUR et DE NUIT — Balancer l'appareil.	Compris, j'obéis.
3	DE JOUR et DE NUIT — Abaisser le train d'atterrissage (si l'aéronef en est doté), allumer les phares d'atterrissage fixes et survoler la piste en service ou, si l'aéronef intercepté est un hélicoptère, survoler l'aire d'atterrissage pour hélicoptères. S'il s'agit d'hélicoptères, l'hélicoptère intercepteur exécute une approche et se met en vol stationnaire près de l'aire d'atterrissage.	Atterrissez sur cet aérodrome.	DE JOUR et DE NUIT — Abaisser le train d'atterrissage (si l'aéronef en est doté), allumer les phares d'atterrissage fixes, suivre l'aéronef intercepteur et, si après le survol de la piste en service ou de l'aire d'atterrissage pour hélicoptères, il est jugé possible d'atterrir en sécurité, procéder à l'atterrissage.	Compris, j'obéis.
4	DE JOUR et DE NUIT — Rentrer le train d'atterrissage (si l'aéronef en est doté) et faire clignoter les phares d'atterrissage en passant au-dessus de la piste d'atterrissage en service ou de l'aire d'atterrissage pour hélicoptères à une hauteur supérieure à 300 m (1 000 ft), mais inférieure à 600 m (2 000 ft) (dans le cas d'un hélicoptère, à une hauteur supérieure à 50 m [170 ft], mais inférieure à 100 m [330 ft]) au-dessus du niveau de l'aérodrome, et continuer à exécuter des circuits autour de la piste en service ou de l'aire d'atterrissage pour hélicoptères. S'il est impossible de faire clignoter les phares d'atterrissage, faire clignoter tous autres feux utilisables.	Il m'est impossible d'atterrir sur cet aérodrome.	DE JOUR et DE NUIT — S'il désire que l'aéronef intercepté le suive vers un autre aérodrome, l'intercepteur rentre son train d'atterrissage (si l'aéronef en est doté) et fait les signaux de la série 1 prescrits pour l'intercepteur. S'il décide de laisser partir l'aéronef intercepté, l'intercepteur fait les signaux de la série 2 prescrits pour l'intercepteur.	Compris, suivez-moi. Compris, vous pouvez continuer.
5	DE JOUR ET DE NUIT — Allumer et éteindre régulièrement tous les feux disponibles, mais d'une manière qui permette de les distinguer de feux clignotants.	Il m'est impossible d'obéir.	DE JOUR et DE NUIT — Utiliser les signaux de la série 2 prescrits pour l'aéronef intercepteur.	Compris.
6	DE JOUR et DE NUIT — Faire clignoter de façon irrégulière tous les feux disponibles.	En détresse.	DE JOUR et DE NUIT — Utiliser les signaux de la série 2 prescrits pour l'aéronef intercepteur.	Compris.

Vu pour être annexé à Notre arrêté du 23 novembre 2000 fixant les signaux à utiliser pour la circulation aérienne.

ALBERT

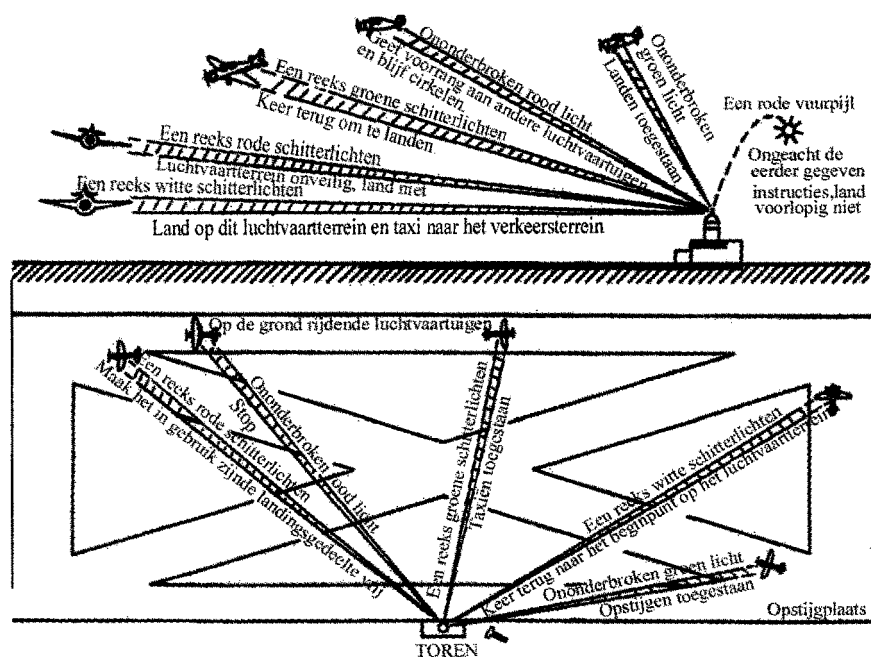
Par le Roi :

La Ministre de la Mobilité et des Transports,
Mme I. DURANT

Bijlage 2
Licht- en pyrotechnische seinen

Lichtseinen	Tot luchtvaartuigen in de lucht	Tot luchtvaartuigen op de grond
— Ononderbroken groen licht	Landen toegestaan.	Opstijgen toegestaan.
— Ononderbroken rood licht	Geef voorrang aan andere luchtvaartuigen en blijf cirkelen.	Stop.
— Een reeks groene schitterlichten	Keer terug om te landen*.	Taxiën toegestaan.
— Een reeks rode schitterlichten	Luchtvaartterrein onveilig, land niet.	Maak het in gebruik zijnde landingsgedeelte vrij.
— Een reeks witte schitterlichten	Land op dit luchtvaartterrein en taxi naar het verkeesterrein*.	Keer terug naar het beginpunt op het luchtvaartterrein.
— Een rode vuurpijl	Ongeacht de eerder gegeven instructies, land voorlopig niet.	

* De toelating tot landen en de toelating tot taxiën zullen te gelegener tijd medegedeeld worden.

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 23 november 2000 tot vaststelling van de voor het luchtverkeer te gebruiken seinen.

ALBERT

Van Koningswege :

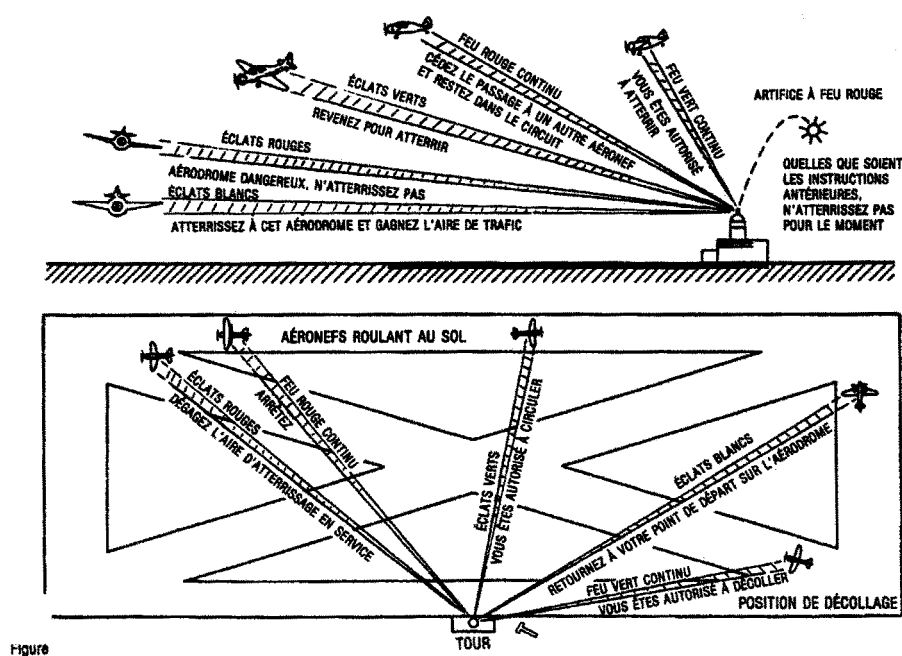
De Minister van Mobiliteit en Vervoer,
Mevr. I. DURANT

Annexe 2

Signaux lumineux et pyrotechniques

Signaux lumineux	à des aéronefs en vol	à des aéronefs au sol
— Feu vert continu	Vous êtes autorisé à atterrir.	Vous êtes autorisé à décoller.
— Feu rouge continu	Cédez le passage à un autre aéronef et restez dans le circuit.	Arrêtez.
— Série d'éclats verts	Revenez pour atterrir*.	Vous êtes autorisé à circuler.
— Série d'éclats rouges	Aérodrome dangereux, n'atterrissez pas.	Dégagez l'aire d'atterrissage en service.
— Série d'éclats blancs	Atterrissez à cet aérodrome et gagnez l'aire de trafic*.	Retournez à votre point de départ sur l'aérodrome.
— Artifice à feu rouge	Quelles que soient les instructions antérieures, n'atterrissez pas pour le moment.	

* L'autorisation d'atterrir et l'autorisation de circuler seront communiquées en temps utile.

Figure

Vu pour être annexé à Notre arrêté du 23 novembre 2000 fixant les signaux à utiliser pour la circulation aérienne.

ALBERT

Par le Roi :